

Principis tecnopolítics

en processos col·laboratius mediatitzats per eines digitals

Aquest llistat de principis haurien de sortir en el taller. Els principis estan interrelacionats, per exemple:

- Més sobirania acostuma a portar més privacitat
- Si fem servir eines comercials per que tenen millor usabilitat, acostumem a perdre privacitat.
- Una eina amb poca usabilitat generarà segurament també problemes d'inclusió

Cal que els participants prenguin consciència d'aquests principis i les seves interrelacions alhora d'escollir una eina o pensar un procés col·laboratiu. No hi ha una eina perfecta i ser-ne conscient ens permet decidir millor a quins principis li volem donar prioritat i quins principis deixarem de banda i per què.

Com a referència, prendre el document *Escollir una eina i el taller Sobirania tecnològica i alternatives* (capacitació)

Privacitat

L'eina respecta la privacitat de la gent que la utilitza? Qui té accés a les dades que fa servir l'eina? Què fan amb aquestes dades? Són de fiar?

- Exemple: els correus electrònics de Riseup són gestionats per un col·lectiu sense ànim de lucre, al servei dels moviments socials i amb un fort compromís amb la seguretat de les seves infraestructures i amb respecte a la privacitat dels seus usuaris.
- Contraexemple: els correus electrònics de Gmail són propietat d'una empresa que té com a model de negoci l'anàlisi de les nostres comunicacions privades per vendre espai publicitari a empreses anunciadores.

Sobirania

Quina és la relació entre els usuaris de l'eina i els seus propietaris? Els usuaris poden influir en el desenvolupament i en la gestió de l'eina per a que aquesta es posi realment al seu servei i no només al servei dels propietaris?

- Exemple: la xarxa guifi.net parteix d'una iniciativa ciutadana i es gestiona de manera oberta. Qualsevol persona pot extendre la xarxa o fer-la servir lliurement mentre perjudica el seu funcionament

- Contraexemple: les xarxes de telefonia comercial són propietat d'empreses multinacionals i els seus clients depenen completament dels seus interessos econòmics, dels serveis que proposen i de les tarifes que imposen

Usabilitat

Totes les persones a qui està adreçada l'eina aconseguirien fer-la servir amb facilitat? Hi ha alternatives que resulten més fàcils de fer servir? L'eina és fàcil de posar en funcionament, instal·lar i configurar?

- Exemple: el programa de missatgeria xifrada Signal proposa una interfície molt senzilla, similar a les seves alternatives comercials i ha demostrat ser molt fàcil d'utilitzar per a molta gent.
- Contraexemple: el programa de xifratge de correu electrònic GnuPG (o PGP), tot i existir des de fa més de 15 anys, és molt poc usat fins i tot en entorns activistes, segurament per la complexitat dels seus conceptes i la dificultat d'ús de les seves eines.

Inclusió

L'eina permet que tots els interessats puguin participar en igualtat de condicions? És accessible a persones amb necessitats especials (diversitat funcional, horaris poc flexibles, cura a altres persones, recursos disponibles, etc)?

- Exemple: proposar una videoconferència o una presa d'acta en directe (per exemple via pad) permet que les persones que no poden assistir a l'assemblea puguin seguir els debats.
- Contraexemple: moltes eines digitals o pàgines web són inaccessibles a persones que tenen algun problema de visió (ceguesa, presbícia, daltonisme, etc) i tots en tindrem algun dia.

Adaptabilitat

És possible adaptar l'eina a les necessitats específiques de l'organització? En la pràctica o només en teoria? Totes les eines de programari lliure es poden adaptar, però tenim la capacitat de fer-ho?

- Exemple: si la organització té capacitat per allotjar la web amb Wordpress i no a wordpress.com, podrà personalitzar-la moltíssim a través de les plantilles i les extensions disponibles o fins i tot escrivint el seu propi codi.

- Contraexemple: el programa etherpad no permet als grups mantenir una biblioteca de pads, organitzar-los i controlar l'accés als pads per a que només els seus membres puguin visualitzar o editar-los.

Sostenibilitat

L'eina seguirà funcionant tot el temps que la necessitem? Pot canviar les seves condicions d'ús? Quants recursos serà necessari destinar per a mantenir-la (treball, diners, coneixement, etc)? Com ens assegurem de disposar d'aquests recursos al llarg del temps?

- Exemple: allotjar les pròpies eines demana més treball (i potser més diners) però es dona més protagonisme alhora de decidir sobre el seu futur.
- Contraexemple: algunes eines en línia gratuïtes es tornen de pagament, deixen d'existir o canvien de funcionalitats en funció del mercat.